

Iktatószám

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

Szerző

Cím Uj muzeum.

Forrás: Az Ujság

Bp.

1912 X/27

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.) Oldalsz.

Személy

Helyszám

708

Földtani Intézet
Múzeum

1912

Uj muzeum.

— A Földtani Intézet gyakorlati muzeuma. —
(Saját tudósítónktól.)

A Stefánia-ut legvégén lévő Földtani Intézetet talán senki sem ismeri, kivéve a szakembereket, és senki sem tudja, hogy ez az elvonultan, észrevétlenül dolgozó intézet nemcsak a legelső, legjobban szervezett és legszorgalmasabban dolgozó magyar tudományos intézet, de egyúttal — és ebben nincsen túlzás — a maga nemében egész Európában páratlanul áll. A közönség nem igen vesz tudomást az elvont célúknak látszó tudományos dolgokról, talán legtöbb ember egészen haszontalan dolgoknak tartja a tudományos kutatásokat, és éppen ezért ugyszólván senki sem törődik egy olyan intézettel, a mely, mint a Földtani Intézet, látszatra legalább valóban tulságosan tudományos valaminek is tetszik. Pedig a valóságban éppen nem úgy van, s különösen ezt az intézetet lehetne példának felhozni arra, hogy a természettudományoknak mindenkor van jelentős gyakorlati hasznuk is.

Habár a föld őskori történetének, a földrétegek elhelyezkedésének, gyürődéseinek leírása, a kőzetek ismertetése, kémiai vizsgálata első pillanatban nagyon elvont érdekűnek és a mindennapi élet számára haszontalannak látszik is a hozzá nem értő előtt, a valóság éppen az, hogy talán egyetlen más tudománynak nincs olyan közvetlen gyakorlati értéke, mint éppen a geológiának. A Föld-

tani Intézet eddigi működése ezerszer szolgáltatott már bizonyítékot arra, hogy a geológia sokszorosan behozza azt a költséget, a mit reája fordítanak. A legközelebb fekvő példát hozzuk fel, a kis-sármási földgáz felfedezését, a melyet a Földtani Intézetnek köszönhetünk, s már ez az egyetlen felfedezés is milliókat ér és fog érne az országnak.

Eppen az intézet gyakorlati feladatainak megkönnyítésére való törekvés hozta magával azt a tervet, a melylyel most foglalkozik a Földtani Intézet s a melynek megvalósulása immár befejezett dolog. Az intézet már eddig is teljes erejéből törekedett arra, hogy a muzeumban a bányász, az építőmester, a víz után kutatók, a mezőgazdászok mindenféle felvilágosítást megtaláljanak, most azonban még tovább akar menni ebben az irányban, és egy külön *gyakorlati muzeumot* fog berendezni, a mely aztán teljes mértékben és közvetlenül ki tudja elégíteni a gyakorlati érdekeket.

Az intézet muzeumának már most is vannak gyakorlati gyűjteményei, a hol megtalálhatók például az összes tűzálló anyagok, festőföldök, a kerámiai iparnak szolgáló nyersanyagok, az iparilag értékesíthető kőzetek és ékkövek, diszitőkövek, a mik Magyarországon találhatók és bányászhatók. Az új muzeum azonban ennél sokkal többet fog nyújtani, s a mit nyújt, az áttekinthető és minden tekintetben praktikus lesz. Szontágh Tamás dr. királyi tanácsos, a Földtani Intézet aligazgatója, a ki az intézet adminisztratív vezetője, — míg Lóczy Lajos igazgató a tudományos kutatásokat irányítja — a következő felvilágosításokat adta a gyakorlati muzeumról:

— Az új gyakorlati muzeumunk, a mely a szomszédos ezerháromszáz négyszögölnyi telken fog felépülni, azt hiszem, valóban a legideálisabb gyakorlati geológiai muzeum lesz, a milyent csak el lehet képzelni, s berendezésében páratlanul fog állani az egész földön. Nagyon jól tudjuk, hogy az iparosok, gyárosok számára a mi szakszerű muzeumunk nem felel meg kellő mértékben s a tájékozatlan ember nehezen találja meg benne azt, a mire szüksége van, s éppen ez adta meg az eszmét, hogy egy olyan muzeumot létesítsünk, a hol bárki bármilyen kérdésben könnyen és gyorsan megtalálja a kívánt felvilágosítást. A Földtani Intézet egyik legfontosabb feladata, hogy számon tartson minden ásványt, kőzetet, mely Magyarországon bárhol is előfordul, s tudományos kutatások alapján megállapítsa azt is, hogy milyen anyagokat *nem* találhatunk meg hazánk földjében. Ezeknek a kutatásoknak az eredménye lesz összegyűjtve az új muzeumunkban, de nem száraz muzeumi rendben, raktárszerűen, hanem a gyakorlati követelményeknek megfelelő csoportosításban, iparágak szerint, áttekinthetően, mondhatnám, didaktikai célzattal összeállítva.

— Egy példával fogom illusztrálni, hogyan tervezzük a muzeumot. Lesz, mondjuk, egy osztálya, a mely az üveggyártást mutatja be és pedig teljes tökéletességében és minden részletében. Bemutatjuk az üveg készítéséhez szükséges nyersanyagot, megmondjuk, hogy melyik anyag hol és milyen mennyiségben fordul elő hazánkban, megjegyezzük, ha egyik-másik nyersanyag egyáltalán

nem található az országban s így azt külföldről kell beszerezni. Megmutatjuk, hogy a különböző minőségű nyersanyagból mit lehet előállítani s a termékek minőségét és értékét. S így megyünk majd végig valamennyi iparágon, mindenütt ugyanolyan elvek alapján csoportosítva mindent, a mi az illető iparág körébe tartozik. Az iparos, a gyáros, ha majd megtekinti az ő szakmájába vágó csoportot, azonnal teljes tájékozódást szerez minden olyan kérdésben, a mely őt érdekli, s ezzel bizonyára nagyon sok hiábavaló fáradságtól kímélheti meg magát.

— Ezer és ezer olyan apróbb-nagyobb dolog van, a melyről a múzeum egy pillanat alatt felvilágosítást ad, olyanok, a mikre talán senki sem gondol. Így például ki tudja azt, hogy Magyarországon nem találhatunk kőszőrűkőnek alkalmas kőveket, hogy hazánkban nincs sehol közönséges szabókréta, — s mégis hányan kérdezősködnék, hogy hol lehetne ezeket keresni. Eddigelé az érdeklődők nagy része a Kereskedelmi Múzeumhoz fordult az ilyesféle kérdésekkel, a mely aztán tőlünk kérdezősködött s a mi válaszukat közvetítette, de mivel a Kereskedelmi Múzeum ezeket az ügyeket nagyon mellékesen kezelte, számtalanszor előfordult, hogy egymásután tizszer is ugyanazt kérdezte tőlünk, vagy pedig más esetekben elfelejtett minket megkérdezni. Az új gyakorlati múzeumunk lesz hivatva arra, hogy állandóan rendelkezésre álljon minden érdeklődőnek, és reméljük, hogy a törekvésünk valóban hasznos lesz.

Az új múzeum igazán hathatós támogatója lesz iparunknak és kereskedelmünknek. Mert ne gondolja senki, hogy például minden építőmester tudja amugy is, hogy honnan szerezheti be a szükséges építőköveket, márványt s más nyersanyagot. Nagyon sokszor megtörténik, hogy külföldről hoztatnak olyan anyagokat, a miket Magyarországon is megszerezhetnének, míg viszont lépten-nyomon elkezdének kutatni olyan dolgok után is, a melyekről a geológia már határozottan megállapította, hogy sohasem találhatják meg őket hazánkban.

Habár a gyakorlati földtani múzeum felállítása már befejezett dolog, az építkezés megkezdésének ideje még bizonytalan. A Földtani Intézet és a pénzügyminisztérium már régen elintézte a

azt az ügyét, a tervek régen elkészültek, az anyag is együtt van, s az építkezés megkezdését

csak az hátráltatja, hogy a főváros még nem intézte el a telek kérdését. A szomszédos ezerháromszáz négyszögöles telek ugyanis a főváros tulajdona, melyet a pénzügyminisztérium meg akar venni a múzeum céljaira, azonban, habár egyáltalán semmi akadály nincsen az adásvétel elintézésében, a fővárosnál tisztán bürokratikus okok miatt már tavasz óta húzódik az ügy. Ezért aztán várnia kell a Földtani Intézetnek a nagy gyakorlati fontosságu terv keresztülvitelével s egyuttal várnia kell az egyetem földregézési obszervatóriumának is, a mely ugyanczen a telken nyer majd elhelyezést, elkerülve végre az eddigi, mindenképpen rossz helyéről, a múzeum pinczejéből.

(Idő)

(Köt. v. füz.)